

Isin Keessa Mallatto Jira-Kutaa 4ffaa

Description

Marsaa 2ffaa Uumama namaa: Alaqaah

﴿أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ① خَلَقَ الْإِنْسَنَ مِنْ عَلَقٍ ② أَقْرَأْ وَرَبُّكَ
الْأَكْرَمُ ③ الَّذِي عَلِمَ بِالْقَلْمَ ④ عَلِمَ الْإِنْسَنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ⑤﴾

â€œMaqaa Rabbii keeti Kan [waan hunda] uumen dubbisi. Ilma namaa dhiiga ititaa irraa uume. Dubbisi! Gooftaan kee arjaadha. Kan qalamaan [barreessu] barsiise. Nama waan inni hin beekne barsiise.â€ (Suuratu Al-Alaq 96:1-5)

Kutaa darbe keessatti haala uumama namaa ilaalaa turreerra. Yaadannoof, cophni dhangalaâ€™oo saalaa dhiiraa fi dubartii yommuu walitti makaman zaaygoti taâ€™u. zaaygotin kunis seelota baayâ€™etti qoqqoodamun morula taâ€™a. Morulan kunis miciqamun blaastasist taâ€™a. Blaastasist kunis guyyoota 6-10 gadaameessa haadha keessatti lafa qabata. Ergasii nuxfaan (cophni) kuni gara alaqatti jijjiramu eegala. Kanaafu, marsaan alaqaa guyyaa 14ffaa ykn 15ffaa irraa jalqabuun hanga guyyaa 25ffaa itti fufa.

Hubachiisa: Miciree (Embryo) jechuun sadarka guddinna uumama namaa jalqaba irraa kaase hanga xumura jiâ€™a 2ffaa kan itti fufuudha. Jiâ€™a sadii irraa kaase micireen gara â€œUlfaa (Fetus)â€ itti jijjirama [1]. Kanaafu, micireen marsaa nuxfaa, alaqah fi mudgha of keessatti qabataa jechuudha.

Mee amma Hiika Alaqaah haa ilaallu:

Jechi Arabiffaa â€œAlaqahâ€ jedhu hiika sadii qaba. Isaanis: (1) wanta rarraâ€™ee, (2) dhiiga ititaa, (3) ulaanâ€™ula.

Hiikni tokkoffaan alaqah â€œwanta rarraâ€™eedhaâ€œ. Gara guyyaa 14 ffaatti micireen namaa baqana lama horachun gadaamessa haadhaa keessatti rarraâ€™a. Akkuma fakkii armaan gadii irratti mulâ€™atu micireen â€œConnecting Stalkâ€ wanta jedhamuun gadaamessa haadha keessatti akka rarraâ€™u taasifama. Qurâ€™aanni rarraâ€™insa kana Alaqah jechuun ibsa. Kanaafu, kuni hiika alaqah â€œwanta rarraâ€™â€ jedhuun kan walitti galuudha.

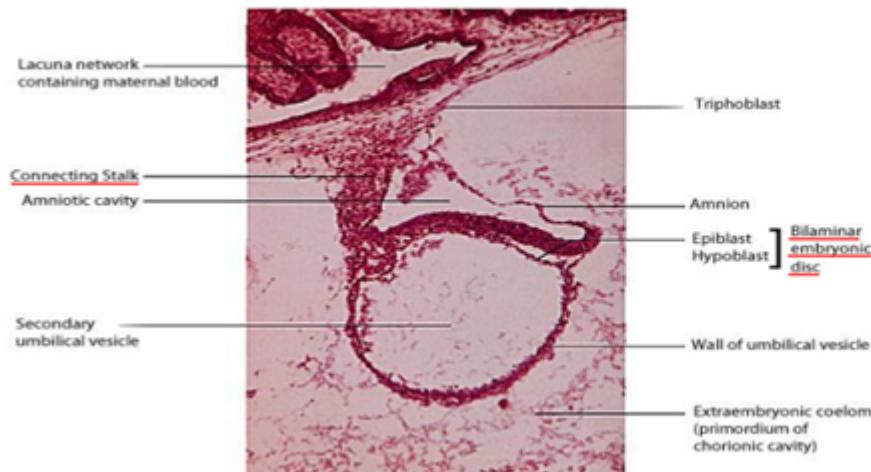

Figure 3 Photomicrographs of longitudinal sections of an implanted embryo at approximately 14 days. High-power view ($\times 95$). The embryo is represented by the bilaminar embryonic disc composed of epiblast and hypoblast. (From Nishimura H [ed]: *Atlas of Human Prenatal Histology*. Tokyo, Igaku-Shoin, 1983). The embryo is now attached to the primitive placenta and is suspended or hanging via the 'connecting stalk'.

Fakkii 1: suuraa maaykiroskooppin kaafame irraa yeroo marsaa alaqah gadaamessa haadhaa keessatti rarraâ€™insa miciree ni argina. Fakkii armaan olii irratti micireen â€œbilaminar Embryonic discâ€ jedhuun bakka buufame. Micireen sadarka kanatti boca wanta akka geengoo (disc) horata. Umriin miciree armaan olitti mulâ€™atuu gara guyyaa 14ti.

Micireen guyyoota itti aanan keessatti boca geengoo irraa gara boca loxee ykn ulaanâ€™ulaatti jijjiramu eegala. [Fakkii micireen boca geengoo irraa gara boca ulaanâ€™ulaatti](#) itti jijjiramu agarsiisu[2]

Hiikni 2ffaan alaqah **dhiiga ititeedha**. Marsaa alaqaa irratti bifni alaa miciree fi qaraxiixiin isaa dhiiga ititeen wal fakkaata. Sababni isaa, marsaa kana irratti dhiigni baayâ€™een miciree keessatti ni argama. (Ilaali fakki armaan gadii) Akkasumas, yeroo marsaa kanaa, hanga dhuma torbaan sadaffaatti dhiigni miciree keessa hin naannaâ€™u. Kanaaf, marsaa kana irratti micireen dhiigaa ititaa fakkaata.

Embryo in the fourth week (about 22-24 days) shows the clear rudiments of brain and backbone. Its heart pumps blood to the liver and into the aorta. (A Child is Born, Lennart Nilsson, 1990, p. 79)

Fakkii 2: *Miciree torbaan 4ffaa (gara guyyaa 22-24) gahe. Micireen kuni torbaan afraffatti waan seenef bifti isaa kana fakkaata. Torbaan 2ffaa fi 3ffaa keessa kan jiru kana caalaa dhiiga ititaa akka fakkaatu itti yaadun ni danda™ama.*

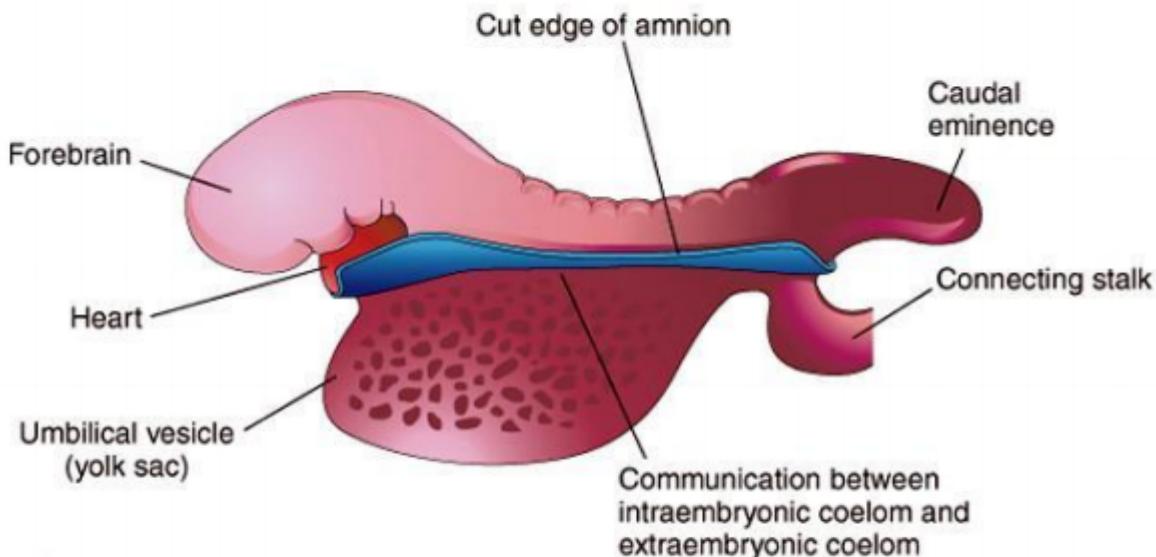
Hiikni sadafkaan Alaqaah â€œulaanâ€™ulaâ€™ taâ€™a. Ulaanâ€™ula jechuun raammoo bishaan keessa jiraattu fi yommuu horiin bishaan dhugan afaniin itti seenun dhiiga isaanii soorattudha.

Marsaa alaqah irratti ulaanâ€™ula miciree namaa waliin yommuu wali bira qabnu, akkuma fakkii armaan gadii irraa mulâ€™atutti isaan lamaan jidduu wal fakkeenya ni argina. Micireen dhuma torbaan sadafkaatti boca geengoo irraa gara boca ulaanâ€™ulaatti jijirama. Kanaafu, bocni isaanii wal fakkaata.

Akkuma micireen dhiiga haadhaa sooratu, ulaanâ€™ullis dhiiga beelladootaa sooratti.

External appearance of the embryo as a Leech

A. Human Embryo at 24-25 days

B. Leech or bloodsucker

Fakkii 3: Marsa alaqatti fakkii wal-fakkeenya ulaanâ€™ula (leech) fi miciree ilma namaa (human embryo) jidduu jiru agarsiisu.

Kanaafu, micireen marsaa Alaqaatti guyyaa 14ffaa irraa jalqabee boca geengoo qabaachun gadaamessa haadhaa keessatti rarraqâ€™a. Ergasii bocni kuni guyyoota itti aanan keessatti gara boca ulaanâ€™ulaatti jijjirama. Hanga xumura torbaan sadafkaatti micireen dhiiga itite fakkaata. Sababni isaas, dhiigni baayâ€™een miciree keessatti ni argama. Akkasumas, hanga xumura torbaan 3ffaatti dhiigni isa keessa hin naannaâ€™u. Haala kanaan, hiikni alaqah sadan miciree umriin isaa guyyoota 14-25 taâ€™een wal simata.

Xinxallii

Akkuma yeroo darbee xinxallii keenya bakka lamatti quodun itti fufna.

Iffaaâ€“Marsaan alaqah kuni Tokkichummaa (Wahdaniyyah), Dandeetti (Qudrah) fi Haqaan gabbaramuu (Uluhiyyah) Rabbii agarsiisa.

Dhugumatti, namni qalbii qulqulluun uumama ofii irratti xinxalle, wantoota baayâ€™ee hubata. Copha dhangalaâ€™oo saalaa irraa gara wanta akka dhiiga ititee, ergasi gara boca ulaanâ€™ulaatti kan jijiruu fi qajeelchu Uumaan Ogeessaa fi Beekaa taâ€™Me jiraachu qaba. Sibiilli namni hojjatu mataa ofiitiin boca mataa ofii qabachuu dandaâ€™aa? Fakkeenyaf, qottoo mataa ofiitiin boca baxxee qabachuu dandeessi? Kanaafu, ilma namaa kanas copha irraa gara boca ulaanâ€™ula fakkaatu Kan jijiru Khaaliqni Oltaâ€™aan jiraachu qaba. Rabbiin oltaâ€™aan ni jedha:

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا
 لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا
 لَا مُسَمَّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا
 وَلُلَّهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾

â€œInni (Rabbit) Kan biyyee irraa, ergasii copha bishaan saalaa irraa, ergasii dhiiga ititaa (alaqah) irraa isin uumee ergasii daaâ€™ima godhee isin baasudha. Ergasii akka jabinna keessan geessan [isin jiraachisa]. Ergasii akka jaarsa taatan isin godha. Isin irraa nama san dura duâ€™utu jira. Akka beellama beekkamaa geessanii fi akka hubattaniif [isin jiraachisa]. Inni Kan jiraachisuu fi ajjeesudha. Yeroo dhimma tokko murteesse, â€œTaâ€™iaâ€™isaan jechuu qofa, [wanti sunis] yoosu taâ€™aâ€™ Suuratu Ghaafir 40:67-68

Aaya tana keessatti, marsaalee namni uumama irraa jalqabee hanga duâ€™aatti keessa darbu dubbata.

Marsaa 1ffaaâ€™ biyyee irraa namoota uumuu- kuni hiika lama qaba. Tokkoffaa abbaa ilma namaa kan taâ€™Me Aadam (AS) biyyee irraa uumame. Kanaafu, hundeen nama hundaatu biyyeedha jechuudha. Hiikni lamaffaan, nyaanni namni nyaatu hundeen isaa biyyee irraayyi. Nyaanni qaama keessa erga seene booda gara dhiigaatti jijirama. Dhiigni kunis gara copha bishaan saalaatti jijirama. Kanaafu, hundeen copha bishaan saalaa (nuxfaa) biyyeedha. Kanaafi, â€œbiyyee irraa isin uume, ergasi nuxfaa irraaâ€™ jechuun dubbata.[\[4\]](#)

Marsaa 2ffaa-Nuxfaa (copha saalaa) irraa nama uumuu

Marsaa 3ffaa-Alaqah irraa uumuu- makaan copha saalaa erga bilchaate booda gara dhiiga garmalee ititee fi wal qabateetti jijirama. Fakkiwaan armaan olii ilaalun ni dandaâ€™ama.

Marsaa 4ffaaâ€™ Alaqah booda micireen gara mudghaa jijiramuun yeroo murtaaâ€™an booda daaâ€™ima guutuu taâ€™ee gara alaa bahuudha.

Marsaa 5ffaa-Namni jabinna isaa gahuudha. Jabinni kunis jabinna qaamaa, bilchinna sammuu fi humnoota nama keessa jiran biroo hammata.

Marsaa 6ffaaâ€™ namni marsaa dullummaa (jaarsummaa) gahuudha. Marsaan dullummaa waggaaw shantama irraa jalqaba.

Umriin namootaa murtii Rabbii irratti waan hundaaâ€™ef garagara. Gariin yeroo gabaabaaf jiraatu, gariin immoo yeroo dheeraaf jiraatu. Kanaafi itti aanse akkana jedhe, â€œ**Isin irraa nama san dura duâ€™utu jira. Akka beellama beekkamaa geessanii fi akka hubattaniif [isin jiraachisa]**â€

Kana jechuun, isin keessaa erga dhalatee booda fi osoo umrii jaarsummaa hin gahin nama duâ€™utu jira. Nama ajalli (yeroon) isaa hin xumuramne immoo Rabbiin ni tursiisa. Isin keessaa namni lubbuun turus hanga beellama beekkamaa fi murtaaâ€™a taâ€™etti ni tura. Ergasii Rabbiin ni ajjeesâ€œ[3] Rabbiin Subhaanahu wa taâ€™aalaa kan hunda kan godheef, dandeetti Isaa akka hubattanii fi Inni Tokkicha hiriyyaa hin qabne akka taâ€™e akka amantaniif [4]

Yommuu marsaalee kanniin ilaallu, Rabbiin Tokkicha, wanta hundaa irratti Dandaâ€™aa akka taâ€™ee fi haqaan gabbaramu Kan qabu Isa qofa akka taâ€™e ni hubanna. Rabbiin ala eenyutu wanta raammoo fakkaatu irraa luka, ija, gurra, sammuu fi qaamolee biroo baasu dandaâ€™aa? wanti raammoo fakkaatu kuni mataa ofiitiin kutaalee qaamaa baafachu dandaâ€™aa? Gonkumaa hin dandaâ€™u. Mataa ofiitiin harki kiyya lama taâ€™uu qaba, lukni kiyya lama taâ€™uu qaba, ijji kiyya lama taâ€™uu qaba, funyaan kiyya tokko taâ€™uu qaba, qubbiin harkaa shan taâ€™uu qabu jechuun murteessu dandaâ€™aa? Kuni hundi Dandeetti Rabbii oltaâ€™aa agarsiisa. Ammas, Nabii Aadamii fi Hawwaa booda namoonni hunduu hanga ammaatti marsaalee wal fakkaatu keessa darbuun Tokkichummaa Rabbii oltaâ€™aa agarsiisa. Namoonni hunduu yommuu uumaman nuxfaa irraa eegalee hanga garaa haadhaa keessaa bahanitti marsaa wal fakkaatu qabu. Kanaafu, Kan kana hunda hojjatu Al-Wahidul Ahad (Rabbii Tokkicha fakkaataa fi hiriyyaa hin qabneedha.) Uumamtoonni lakkoofsi isaanii Rabbiin malee eenyullee hin beekne kuni hundi sirna tokko hordofuun Uumaan Tokkicha akka taâ€™e agarsiisa. Kanaafu, Tokkichummaa fi haqaan gabbaramu kan qabu Rabbii Guddaadha.

Namni marsa uumama isaa jalqabaa yommuu ilaalu fi itti xinxallu, Khaaliqa isa uumeef akka gadi jedhu fi harka kenuu isa taasisa. â€œWanta raammoo fakkaatu irraa Kan na uumee dhiissee wanta homaa na hin fayyanne maaliif gabbaraa (waaqefadhaa)?â€ jechuun ofitti hasaasa.

﴿قُلْ إِنِّي نُهِيَتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ كَتَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لِمَا جَاءَ فِي﴾

﴿أَلَبِينَتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

٦٦

Jedhi, â€œAni ragaawan ifa taâ€™an Gooftaa kiyya irraa erga natti dhufanii booda wantoota isin Rabbii gaditti kadhattan (gabbartan) gabbaruu irraa dhoorgame jira. Gooftaa aalamaa hundaatiif harka akka kenuu ajajamee jira.â€ Suuratu Ghaafir 40:66

Gooftaa aalamaa hundaa- Uumamtoota hunda Kan uume, jiraachisu, obaasu, guddisuu fi tiiksudha. Rabbiif harka kennuu jechuun qalpii guutuun Isatti amanuu fi gadi jechuufi. Wanta Inni itti ajaju hojjachuu fi wanta Inni irraa nama dhoowwe dhiisudha. Kanaafu, namni Rabbii isa uumee fi qananii garagaraan isa qananiisef harka kennuu itti ulfaataa? Yoo itti ulfaate, wanta irraa uumame fakkiiwwan armaan oli irraa irra deddeebiâ€™e haa ilaalu.

Xinxallii 2ffaaâ€“ Qurâ€™aanni Rabbii oltaâ€™aa irraa akka taâ€™e amanu- saayinsin marsaalee uumama namaa irra gahuu kan dandaâ€™e jaarraa tokko ykn lama hin caalu. Garuu Qurâ€™aanni jaarraa kudha afur dura marsaa uumama namaa ifa gochuun dubbate. Saayinsin marsaalee kana beeku kan dandaâ€™ee meeshaa hammayya maaykiroskoppii fayyadamuuni. Jaarraa kudha afur dura maaykiroskoppii wanti jedhamu hin jiru. Kanaafu, marsaalee uumama nmaa akkamitti beekun dandaâ€™ama ree? Uumaan nama uumee yoo namatti hin himin eenyullee beeku hin dandaâ€™u. Kanaafu, Rabbiin dandeetti Isaa namoonni akka beekanii fi Isatti amananiif marsaalee uumama nmaa Qurâ€™aana buusun hime. Kanaafu, Qurâ€™aanni shakkii tokko malee Rabbii wantoota hundaa uumuu irraa kan buâ€™eedha.

Jaarraan tokko waggaa dhibba (100) of keessaa qaba.

Kitaabban Wabii:

[Embryology in the Qurâ€™an: Description of the â€˜Alaqah stage](#) By Elias Kareem

[1] [Tafsiirul Aayaatal Kawniyata Fiil Qurâ€™aanil Kariimjiildi 2faa fuula-228](#), By Zaghlul Najjaar,

[2] [THE DEVELOPING HUMAN CLINICALLY ORIENTED EMBRYOLOGY](#) KEITH L. MOORE, PERSAUD fuula 55, 10th Edition

[3] [Maâ€™aariju at-tafkuri wa daqaaâ€™iqu at-tadabburil](#) 2/413-415, Abdurahman Hanbak

[4] [Tafsiirul Qurâ€™aanil Kariim wa iâ€™iraabihi wa bayaanih](#) 8/387, Muhammad Aliyy Xaaha

<http://sammubani.com/2018/05/19/shakkii-quraanaa-qulqullessuuf-2/>

Date Created

February 9, 2019

Author

admin